

Drunknings- olyckor 2003

Från och med denna årsredovisning ingår utländska medborgare i sammanställningen över det totala antalet drunknade i Sverige. Där det historiskt inte varit möjligt att uppdatera underlaget framgår detta av redovisningen.

134 människor drunknade

Enligt Svenska Livräddningssällskapets statistik har 134 personer omkommit i vatten- och isolyckor under 2003. Det är 15 färre än under 2002 då 149 personer omkom.

Sommaren 2003 var i likhet med 2002 en solig och varm period. Under sommarmånaderna juni-augusti 2003 omkom 67 personer jämfört med 73 under samma period 2002.

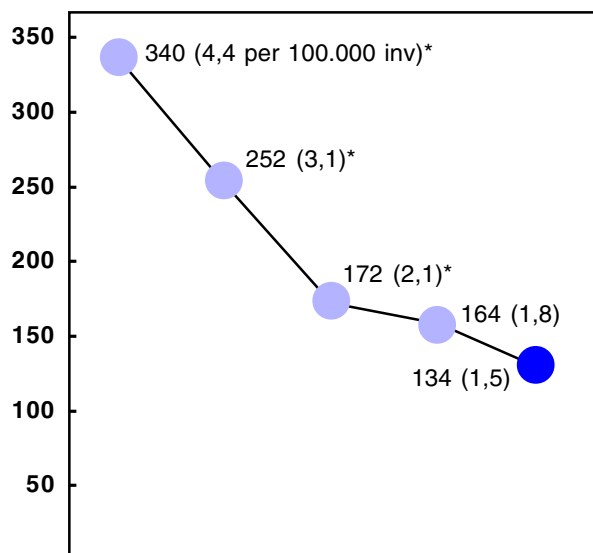
Statistiken visar att en stor grupp av de omkomna är över 50 år. Dessa har historiskt sett inte haft samma tillgång till en bra sim- och vattensäkerhetsundervisning som de som är yngre än 50 år. Detta kan påverka attityden till risker och förmågan att klara tillbud i vatten.

I en internationell jämförelse är simkunnigheten i Sverige hög. Undersökningar under den senaste 10-årsperioden visar dock att det finns stora luckor i grundskolans sim- och vattensäkerhetsutbildning. Detta trots att det i läroplanen slås fast att eleverna vid utgången av det 5e skolåret;

- skall kunna simma och hantera nödsituationer vid och i vatten.

Att denna simundervisningen säkerställs via skolan och förmedlas till alla i varje ny genera-

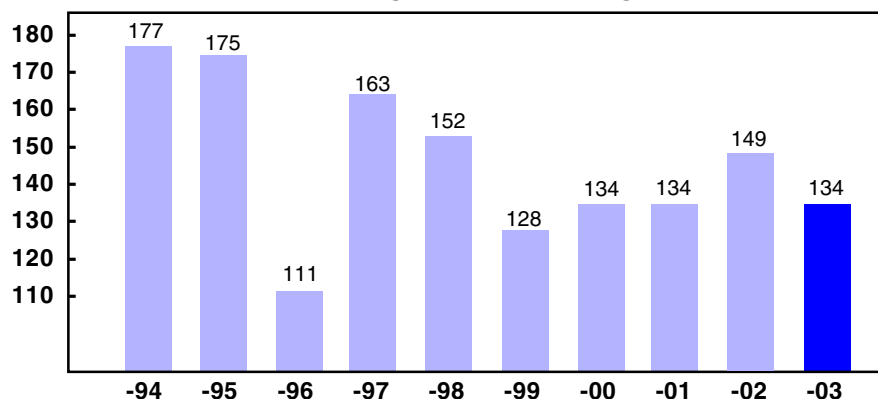
Antal omkomna i genomsnitt under 1960-, 70-, 80-, och 90-talen samt 2003

*Exklusive utländska medborgare.

tion är en förutsättning för att det ska finnas en möjlighet att ytterligare minska antalet drunkningsolyckor. Skolverket kommer därför att under 2004 genomföra en rikstäckande undersökning av simkunnigheten i landets kommuner.

Antal omkomna genom drunkning 1994 - 2003

Historisk utveckling

Kring slutet av 1800-talet, när Svenska Livräddningssällskapet bildades, omkom i Sverige cirka 1000 personer (19,6 per 100.000 invånare) genom drunkning varje år.

Under 1940-talet sjönk antalet tack vare en kraftig satsning på en allmän simkunnighet till

cirka 500 per år (8,2 per 100.000 inv). Minskningen har sedan fortsatt i takt med att allt fler har lärt sig simma och har under åren 1993 till 2003 varit i snitt 145,7 omkomna per år (1,6 per 100.000 inv). Under år 2003 omkom **1,5 personer** per 100.000 invånare.

Typ av olyckor

I tabellen till höger redovisas antal drunkningar per olyckstyp 2003 jämfört med år 2002.

Badolyckor

Antalet förolyckade vid bad har minskat under 2003 från 51 till 37 personer. Under sommarmånaderna juni till augusti 2003 omkom 12 färre än under 2002, 30 jämfört med 42 personer.

Fritidsbåtar

Antalet förolyckade i samband med småbåtsolyckor har minskat. Under 2003 var antalet 23 personer, tio färre än 2002.

De omkomnas medelålder var 56 år.

Isolyckor

Som framgår av tabellen ovan omkom 16 personer vid isolyckor 2003. Detta är en minskning med fyra omkomna.

Sex av olyckorna skedde i samband med isfiske. En ökning med fyra från 2002.

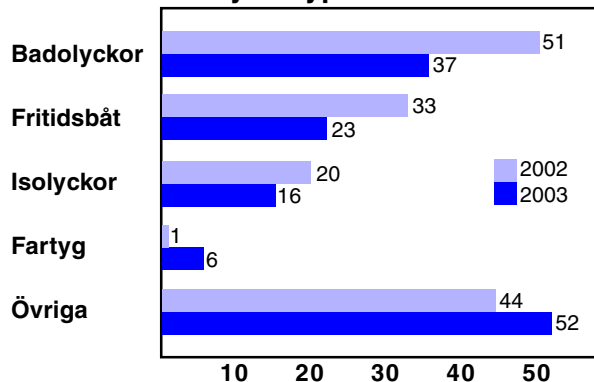
Fem av olyckorna inträffade i samband med skoter och fordon på is mot nio 2002.

Med fart kommer man långt ut på tunn is. Om isen brister har man stora problem att ta sig tillbaka till bärande is och räddning. Speciellt om man inte har sällskap.

Övriga olyckor

Under rubriken återfinns 42 fallolyckor där det varit svårt eller inte gått att fastställa det exakta händelseförloppet vid tillbudet. Det kan dock konstateras att många av olyckorna inträffat i småbåtshamnar.

Olyckstyper 2002 och 2003

Fiskeolyckor

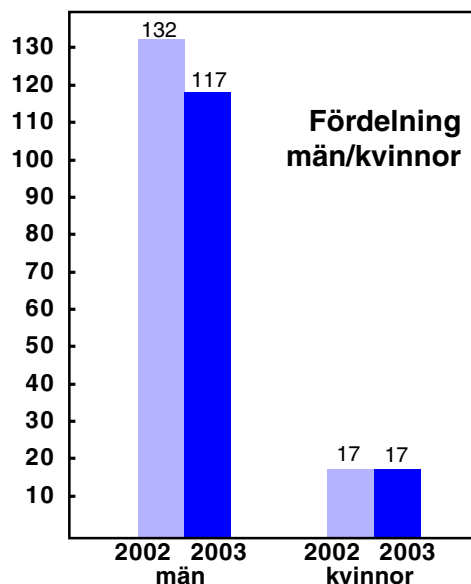
Under 2003 har totalt 24 personer omkommit i samband med fiske från land, båt eller is. 15 personer omkom 2002.

Flera av de omkomna var ensamma och bar inte flytväst. Genomsnittsåldern var 64 år.

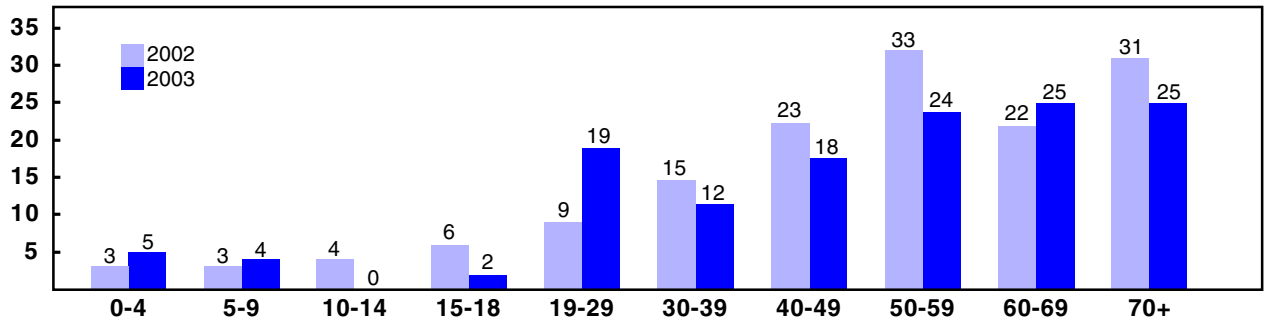
Fördelning män - kvinnor

Av det totala antalet omkomna under 2003 var 87 procent män (2002, 89 procent).

Fritidssysselsättningar med större riskexponering i kombination med större benägenhet att ta risker kan säkert förklara fördelningen mellan män och kvinnor.

Drunkningsolyckornas åldersfördelning 2002 och 2003

Åldersfördelning

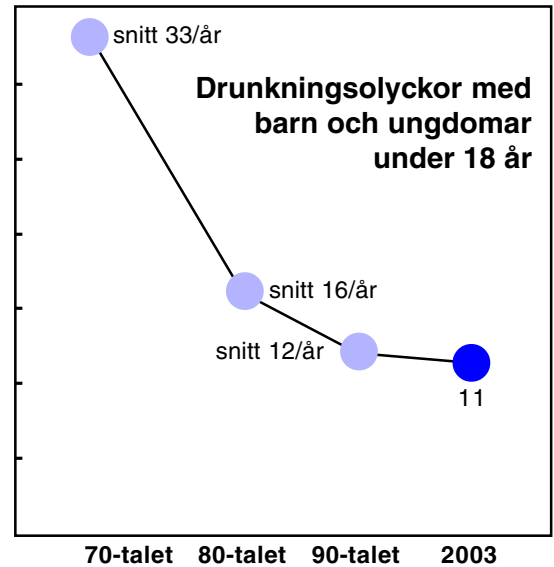
Av det totala antalet omkomna under 2003 är 55 procent över 50 år. (58 procent 2002).

En orsak till de stora antalet förolyckade med hög ålder kan vara att dessa inte haft tillgång till en bra sim- och vattensäkerhetsundervisning. Givetvis spelar också hög ålder en stor roll för förmågan att klara inträffade tillbud.

Barn och ungdomar

Elva personer under 19 år har omkommit under år 2003 jämfört med 16 under 2002.

Som framgår av tabellen till höger har antalet drunkningsolyckor med yngre minskat under de senaste decennierna.

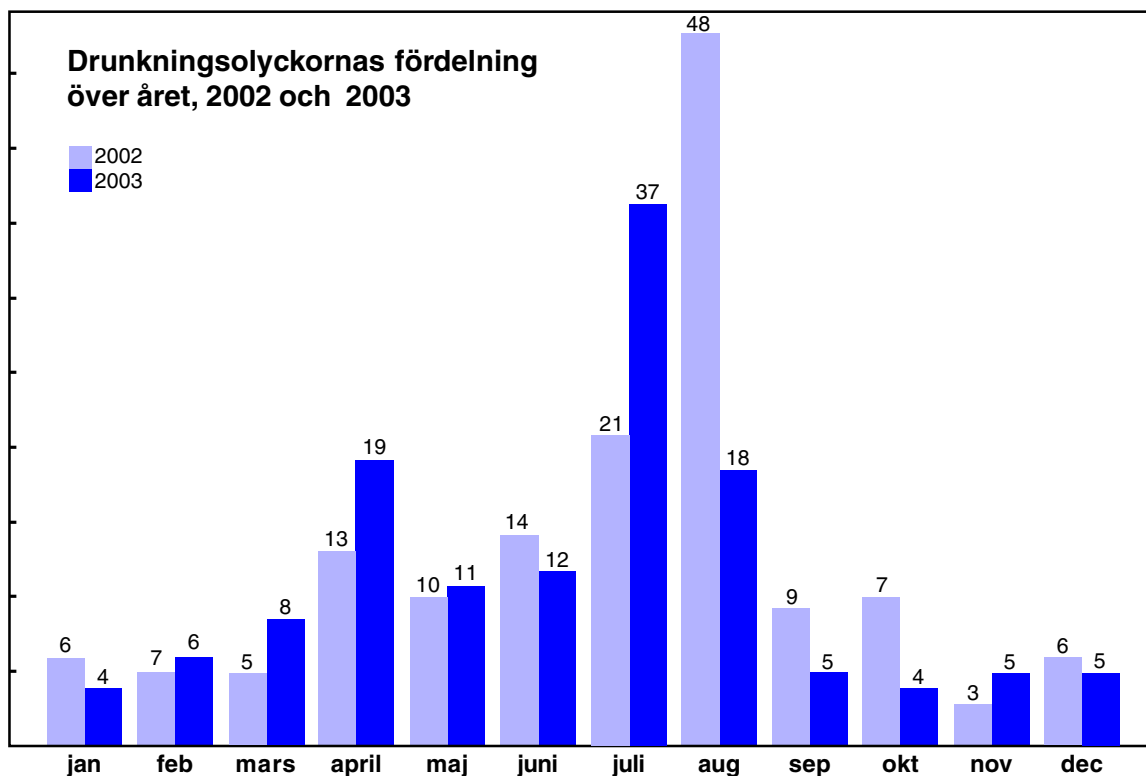
När händer olyckor

Inte överraskande händer flest olyckor under sommarmånaderna när många uppsöker hav och sjöar för bland annat bad- och båtliv.

De flesta bad- och båtolucky inträffar i min-

dre sjöar och vattendrag. Det kan förmodas att man här känner sig säkrare än i öppet hav och därmed omedvetet tar större risker.

Detta gäller inte minst vid färd i fritidsbåt då en del, främst äldre, upplever det som onödigt att använda flytväst och att ha sällskap.

Drunkningsstatistik länsvis

Beräkning av antal drunknade per år och i genomsnitt under åren 1994-2003 samt beräkning av antalet drunknade per 100 000 invånare länsvis redovisas nedan.

Orsakerna till variationen mellan länen är sannolikt flera. Turistintensiva län kan exempelvis få felaktiga värden per 100.000 invånare.

Avvikelserna mellan länen är dock så stora att

det inte kan uteslutas att attityderna till och kunskaperna om riskerna vid vatten och isar skiljer sig i olika delar av landet. Fritidsaktiviteter i anslutning till vatten är också vanligare i en del län.

Det kan noteras att norrlandslänet har höga drunkningstal. Sannolikt spelar det kalla vattnet i norra delen av Sverige en avgörande roll vid dessa olyckor.

Drunkningsolyckornas fördelning länsvis 1994-2003											Genomsnittligt antal drunknade under 1994-2003	Antal drunknade/100 000 inv. 1994-2003
-94	-95	-96	-97	-98	-99	-00	-01	-02	-03			
Stockholms stad o län												
23	23	20	18	19	17	8	14	16	17		17,5	1,0
Uppsala												
6	2	0	4	2	1	6	5	6	2		3,4	1,1
Södermanland												
5	8	7	4	4	4	5	9	7	7		6,0	2,4
Östergötland												
7	14	3	6	8	7	9	5	5	3		6,7	1,6
Jönköping												
4	4	3	2	4	4	8	6	5	3		4,3	1,3
Kronoberg												
4	3	0	6	2	2	3	1	1	0		2,2	1,2
Kalmar												
7	4	3	5	5	5	2	8	3	12		5,4	2,3
Gotland												
2	2	4	2	2	3	1	2	1	4		2,3	3,8
Blekinge												
4	4	1	2	2	3	3	3	1	8		3,1	1,0
Kristianstad och Malmöhus												
21	4	6	12	17	7	7	6	6	9		9,5	0,9
Halland												
8	7	5	1	4	6	3	4	4	4		4,6	1,7
Göteborg och Bohuslän												
11	8	11	24	16	13	16	7	15	13		13,4	1,7
Älvsborg												
2	5	5	1	4	1	-	5	9	4		3,6	0,9
Skaraborg												
3	4	4	4	5	2	3	5	5	2		3,7	1,3
Värmland												
9	7	6	4	6	5	10	8	5	7		6,7	2,5
Örebro												
5	4	4	5	3	3	3	2	9	1		3,9	1,4
Västmanland												
2	7	1	1	1	2	1	1	1	5		2,2	0,8
Dalarna												
8	6	3	4	2	4	2	5	3	7		4,4	1,6
Gävleborg												
9	11	2	12	5	8	3	4	5	7		6,6	2,4
Västernorrland												
7	4	2	8	3	8	4	2	4	1		4,3	1,7
Jämtland												
3	3	2	7	4	4	5	6	7	6		4,7	3,6
Västerbotten												
7	7	7	7	9	5	6	5	5	7		6,5	2,5
Norrbottn												
19	21	1	15	12	6	8	12	8	5		10,7	4,1
Utländska medborgare												
11	13	9	8	8	7	17	8	14	-*		10,6	
Internationellt Estonia												
-	-	2	1	5	1	1	1	3	-			
524												
Summa exkl. Estonia												
177	175	111	163	152	128	134	134	149	134		145,7	1,6

* Utländska medborgare ingår i länsredovisningen för 2003.

Vad gör Svenska Livräddningssällskapet som ideell organisation

Det är bevisat att det finns ett starkt samband mellan simkunnighet, attityd till risker, kunskap om säkerhet och antalet drunknade.

För att tidigt kunna ge kunskap bedriver Livräddningssällskapet sedan 1993 *Barnens Livräddningsskola* som består av ett attityd- och kunskapsmaterial. Barnens Livräddningsskola vänder sig till alla barn i grundskolans årskurser 1-3. Varje år distribueras, utan kostnad för skolan, fler än 800 000 häften till mer än 360 000 elever i över 20 000 klasser.

Barnens Livräddningsskola vill göra barnen till våra framtida livräddare.

Simborgarmärket, en symbol för simkunnighet.

I samarbete med Räddningsverket genomför SLS *självskyddsprojekt* med syfte att öka antalet simskolor och därmed möjligheten för barn och vuxna, oavsett bakgrund och sociala möjligheter, att lära sig simma.

Verksamheten kompletterar SLS utbildning av *simlärare* samt start och drift av simskolor för barn och vuxna över hela landet.

Varje år utbildas ett stort antal *badvakter och livräddare* av SLS. Målsättningen är att alla de som arbetar vid landets simhallar och stränder ska ha en utbildning anpassad till de krav som ställs.

Livräddningssällskapet framställer och distribuerar *informationsmaterial* i flera olika former. Allt för att minska antalet tillbud och drunkningsolyckor till ett minimum men också i syfte att visa vilken livskvalité, frihet, glädje och möjlighet det ligger i att säkert kunna vistas i och vid vatten.

2003 var Svenska Livräddningssällskapets 105:e verksamhetsår. Under dessa år har antalet drunknade minskat från 1000 till strax över 100 personer. Under 2004 kommer ytterligare insatser att göras för att minska antalet omkomna genom drunkning.

Svenska Livräddningssällskapet, SLS
Snörmakarvägen 35, 168 38 Bromma
www.sls.a.se

Ytterligare information

Torsten Nitér, 08 654 18 30 eller 070 555 91 71

Anders Wernesten, 031 744 16 52 eller 070 592 95 67